

16 listopada - obchody 110 lecia Miejskiej Biblioteki Publicznej

Czytaj więcej: tarnow.pl , nasz.tarnow

zob. [Galeria MBP](#)

Towarzystwo Szkoły Ludowej – organizacja oświatowa założona w 1891 w Krakowie; działała do 1939. Podstawowymi komórkami TSL były Koła z własnym zarządem i własnym zakresem działania w ramach ogólnego statutu. Tarnowskie Koło TSL zawiązało się 29 V 1892 z inicjatywy działaczy miejscowego Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” i należało do najwcześniej założonych w Galicji. W pierwszych latach nie podejmowało żadnej działalności. Powtórnie ukonstytuowało się 9 I 1898, a jego organizatorem był Franciszek Habura. Aktywizacja koła tarnowskiego nastąpiła w latach poprzedzających wybuch I wojny światowej, jednak w czasie wojny uległa zahamowaniu. W okresie międzywojennym Koło tarnowskie należało do jednych z aktywniejszych i największych pod względem liczby członków: w 1920 – 663, w 1928 – 534, w 1937 – 667. Przez prawie cały okres międzywojenny Koło dzieliło się na 7 sekcji: Biblioteczną, Czytelni Robotniczej im. J. Kilińskiego, Kinematograficzną, Kursów i Odczytów Miejskich, Oświaty Pozaszkolnej, Porad Prawnych, Zarządu Nieruchomości. W tym okresie tarnowskie Koło sprawowało opiekę nad pozostałymi kołami w powiecie tarnowskim oraz w powiatach sąsiednich: Brzesko, Dąbrowa Tarnowska, Grybów, Pilzno, Bochnia, Ropczyce. TSL prowadziło działalność odczytową, rozpowszechniało literaturę, zakładało biblioteki i czytelnie, świetlice, prowadziło kursy i szkolenia, wspierało rozwój szkolnictwa, zakładało amatorskie zespoły teatralne i muzyczne, zajmowało się organizowaniem

uroczystości patriotycznych, prowadziło działalność sportową itp.

W 1908 TSL otworło Miejską Bibliotekę Literacko-Naukową im. Juliusza Słowackiego, w 1910 Czytelnię Robotniczą im. J. Kilińskiego, w 1934 Powiatową Centralę Biblioteczną; w 1913 uruchomiło kino „Marzenie”, dla którego w 1922-1924 wybudowało nowy gmach. W 1937 z inicjatywy TSL otworzyło Prywatną Męską Szkołę Mechaniczną TSL, z siedzibą w budynku wzniesionym z funduszy TSL przy ul. Staszica 8.

Czołowi działacze Koła, to m.in.: Franciszek Habura, Teodor Szypuła, Jan Wertz, Antoni Mikulski, Władysław Lech, Jan Nałęcz Udrycki, Mieczysław Gałęcki, Antoni Wójcicki, Alojzy Zięcina, Wincenty Sikora, Kasper Ciołkosz, Wiktor Arway, Hubert Linde, Stefan Język, Józef Pollak, Roman Zawiliński, Romuald Wowkonowicz, Stanisław Syrowy, Maurycy Godowski, Juliusz Sobolewski, Maurycy Adler, Walenty Pogoda, Kazimierz Huber, Tadeusz Lubieniecki, Władysław Boruch i in.

Ewa Stańczyk

Tekst pochodzi z *Encyklopedii Tarnowa*
wydanej przez Tarnowskie Towarzystwo Kulturalne w 2010 r.